

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Συνδρομή ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. ἑκάστ. ἔτους καὶ εἰς ἰτησία. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 82.

6 Ἰουλίου 1886

Τόμος ΚΒ΄

Ο ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΕΪΧΤΑΛ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

1833—1835

[Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε προηγουμ. φύλλον.]

Ἄτυχῶς, ἄλλαι ἐκ τῆς περιηγήσεως ἐκείνης ἐπιστολαὶ δὲν ἀνευρέθησαν μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ κ. Ἐϊχτάλ. Ἄλλ' οὔτε τὸ σχέδιον ἐπραγματοποιήθη τῆς μέχρι Λαρίσσης ἐκδρομῆς, καθ' ἃ ἔγραφε πρὸς τὸν φίλον του. Ἐκ Λαμίας μετέβη εἰς Λεβαδείαν, κατὰ τὰς ἐπομένους ἐκ τοῦ ἡμερολογίου του σημειώσεις.

— 10 Ἰανουαρίου 1835. Ἀναχώρησις ἐκ Λαμίας. — Λεῖψανα ἀρχαίων λουτρῶν εἰς Θερμοπύλας. — Γήλοφος θεωρούμενος ὑπὸ τοῦ περιηγητοῦ Gell ὡς ὁ τύμβος τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων Σπαρτιατῶν. — Φονεούμενος καθ' ὁδὸν ἐξ κοσσύφους. — Τὸ ἐσπέρας φθάνομεν εἰς τὸ Χάνι τοῦ Μώλου. — Εὐθυμία τοῦ ἀγωγάτου, ἀρχαίου ἀγωνιστοῦ, Φλώρου Λεβαδέως. Ζωηρότης, χορὸς, ἄσματά του. Ἐντούτοις ἔχει 55 ἐτῶν ἡλικίαν. — Οὐδέποτε ἤκουσα χωρικοὺς εὐπρεπέστερον συνομιλοῦντας ἢ σήμερον.

— 11 Ἰανουαρίου. Ὀδοιπορία ἐκ Μώλου εἰς Δραχμάνι. Μέχρι Καινούριου δύο ὥραι. Ἐκεῖθεν εἰσέρχεται τις ἐντὸς δασώδους φάραγγος. Κατόπιν ἀνέβημεν ἐπὶ τρεῖς ὥρας τὸ βουνόν, ἐν μέσῳ χιόνος, κατέβημεν δὲ ἐπὶ δύο ὥρας μέχρις οὗ ἐφθάσαμεν εἰς Δραχμάνι. Ὑπάρχει ἄλλη ὁδὸς ἐκ Μώλου, διὰ Μενδενίτσας καὶ Τουρκοχωρίου, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους εἶναι, ὡς ἐπληροφορήθημεν, ἀδιάβατος ὡς ἐκ τῆς πολλῆς χιόνος.

— 12 Ἰανουαρίου. Μεταξὺ Δραχμανίου καὶ Λεβαδείας ἡ πεδιάς εἶναι κατὰ τὸ τρίτον καλλιεργημένη. Ἡ γῆ εἶναι εὐφοροτάτη. — Ἀθλία κατὰστασις τῆς λιθοστρώσεως καὶ τῶν γεφυρῶν τῆς Τουρκικῆς ὁδοῦ. Ἀνάγκη ἀμέσου ἐπισκευῆς τῶν ὑπαρχουσῶν γεφυρῶν, πρὸς ἀποφυγὴν μεγαλειτέρας κατόπιν δαπάνης.

Εἰς Δραχμάνι συνάντησις μετὰ ζυλουργοῦ Ἀλθανοῦ, θέλοντος νὰ τοποθετήσῃ νερόμυλον πρὸς πρῶτονισμα ζύλων εἰς τὰς ὑπὲρβάτας τοῦ Παρ-

νασοῦ. Ζητεῖ, διὰ τὸ πρῶτον τοῦλάχιστον ἔτος, ἄσυσσίαν ἐπὶ τῶν σανίδων, ὅπως ἀποζημιωθῇ διὰ τὴν πρώτην δαπάνην τῆς ἐγκαθιδρύσεως. Παραπονεῖται πρὸς τούτους διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν πωλουμένων σανίδων οὐχὶ ἐπὶ τόπου, ἀλλ' εἰς τὸ μέρος ἔνθα πωλοῦνται, καθότι οὕτω ὁ φόρος λογίζεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐξόδων τῆς μεταφορᾶς. Ἐπεσκέφθη ὅλα τὰ δάση τῆς Στερεᾶς, οὐδὲν δ' ἐξ αὐτῶν ἐπαινεῖ, ἐξαιρουμένων τῶν ἐν Εὐβοίᾳ.

Λέων τῆς Χαιρωνείας καὶ θεάτρον (Κάπραινα). — ¹/₁₃ Ἰανουαρίου 1835. Λεβαδεία. Τοποθεσία αὐτῆς πρὸς ἄρκτον, ἐπὶ προεκτάσεως τοῦ Ἐλικῶνος. — Γεωργάκης Λοιδωρῆκης, Λάμπρος Νάκος, Λουκάς Νάκος, Γεωργαντᾶς, Φίλων (πατήρ καὶ υἱός), Παναγιώτης Λοιδωρῆκης. — Καψάλης, γραμματεὺς τῆς Ἐπαρχίας, ἀναπληρῶν τὸν Ἐπαρχον. Τὸ ἐσπέρας τῆς παραμονῆς τοῦ νέου ἔτους ἑορτῇ, συγχρόνως δὲ φωναὶ ὑπὸ τὰ παράθυρά μου καὶ μοιρολόγια διὰ τινὰ ἀποθανόντα.

Ἡ ἐπαρχία περιέχει 15,000 κατοίκους, ἢ δὲ πόλις 3,000...

Ἄντρον τοῦ Τροφωνίου ἐντὸς φάραγγος.

Νομαί. Τὰ αὐτὰ καθὼς ἀλλαχοῦ παράπονα. Ἡ Λεβαδεία δὲν ἔχει χειμερινὰ βοσκήματα. Εἰς τὴν πεδιάδα βλαστάνει χόρτον φαρμακερὸν ἐξολοθρευτὸν τὰ κτήνη. Τὸ ἔλος ὀλέθριον διὰ τὰ γιδοπρόβατα. — Καθόσον ἡ καλλιέργεια ἐκτείνεται, ἐλαττοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν χειμερινῶν λιβαδίων. — Εὐχῆς ἔργον ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προβάτων καὶ αἰγῶν καὶ ὁ ἀντί τούτου πολλαπλασιασμὸς τῶν βοῶν. Ἄλλὰ τὰ πρόβατα πληθύνονται ἀνεπαισθήτως, ἄνευ τῆς ἀνάγκης νέων κεφαλαίων, ἐλλείπουσι δὲ σήμερον κεφάλαια πρὸς ἀγορὰν ἀγελῶν βοῶν. Ἐντούτοις ἰδιοκτῆται τινὲς ἤρχισαν νὰ σχηματίζωσι τοιαύτας ἀγέλας. Τὰ ἔλη τῆς Κοπαίδος ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἵπποτροφίαν καθὼς καὶ δι' ἀγέλας βουβάλων. — Ζητεῖται ἐνταῦθα ἐπιμόνος ἢ πλειστηρίασις τῶν λιβαδίων. Πρέπει δὲ νὰ γίνηται αὕτη κατὰ μῆνα Φεβρουάριον, διότι τὰ ποιμνία μεταβαίνουν εἰς τὰς βοσκὰς τὸν Ἀπρίλιον. Ἐπὶ τοῦ παρόντος οἱ κάτοικοι λαμβάνουν ἀδείας πρὸς νομὴν ἄνευ ἀνάγκης, καὶ τὰς μεταπωλοῦν εἰς τοὺς Βλάχους.

Δέκατα. Ἐνεκα τοῦ ἐφετινοῦ δεκατισμοῦ πολλοὶ χωρικοὶ δὲν ἐξέτειναν τὴν καλλιέργειάν των, ἢ καὶ δὲν ἐσπειραν ὅσον πέρυσιν.—Καθυστερούμενα ἐν Λεβαδείᾳ.

Σχέδιον τῆς πόλεως. Ἀνάγκη νὰ ὀρισθῇ. Τινὲς τῶν κατοίκων ἐπιθυμοῦν νὰ μετατοπισθῇ ἡ πόλις ἐπὶ τοῦ πρὸς βορρᾶν λόφου, ἀπέναντι τῆς παλαιᾶς πόλεως. Τοῦτο εἶναι ἐπιθυμητόν, καθόσον τὸ θεῦμα ἐπιφέρει ὑγρασίαν, κατὰ δὲ τὸ θέρος ὁ ἐκ τῶν βουνῶν κατερχόμενος ἀὴρ προξενεῖ πυρετούς, διαρκοῦντας καθ' ὅλον τὸν μῆνα τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Σεπτεμβρίου. Οὐδεμίαν ἐκ τῶν ἡδῶν ὑπαρχουσῶν οἰκιῶν ἔχει ἀξίαν. Αἱ καλλίτεροι εἶναι ἡ τοῦ Γεωργαντᾶ καὶ ἡ τοῦ Δουβουνιώτῃ.

Ὅδοι. Αἱ εἰς Ἀσπροσπίτι καὶ Ἀταλάντην ἡδύναντο εὐκόλως νὰ ἐπισκευασθῶσιν. Ἡ δὲ Ἀθήνας ἔπρεπε νὰ διέλθῃ ἀπὸ Παναγίαν.

Ἐπαρχεῖον. Ὁ Ἐπαρχος ζητεῖ νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ἀμέσου διευθύνσεως τῆς ἀστυνομίας καὶ τῶν διαβατηρίων. Διατί νὰ μὴ ἐκδιδῶνται διαβατήρια ἐτήσια, καθὼς αἱ ἄδειαι τοῦ ὄπλοφορεῖν εἰς τοὺς κυνηγούς; Ζητεῖ δ' ἐπίσης καὶ μέσα ἐκτελεστικά. Στερεῖται μέσων τακτικῆς συγκοινωνίας μὲ τὰ χωρία. Συχνάκις ἀναγκάζεται νὰ περιμένῃ μέχρις οὗ οἱ χωρικοὶ ἔλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. Δὲν ἔχει διόλου στρατιωτικὴν δύναμιν ὑπὸ τὰς διαθέσεις του, δὲν δύναται δὲ νὰ μεταχειρισθῇ τοὺς χωροφύλακας, εἰμὴ μόνον πρὸς ἐκτέλεσιν δικαστικῶν ἀποφάσεων.

Τρόπος τοῦ ζῆν τῶν χωρικῶν. Οὐδεμίαν τῶν ἀνέσεων τῆς ζωῆς γνωρίζουν. Αἱ κατοικίαι των κατασκευάζονται ἐκ ταρσῶν ἢ καλάμων, ἐνίοτε δὲ κτιζόνται εἰς μέρη ἐλώδη καὶ κάθυγρα. Κοιμῶνται μὲ τὰ ἐνδύματά των, ἀδιαφοροῦν δὲ διὰ τὴν ζωὴν τῶν τέκνων των, τὰ ὅποια ἀποθνήσκουν σαρῶν. Ἡ νέα γενεὰ εἶναι ἀραιά.— Ὁ ἔρωσ παρ' αὐτοῖς εἶναι αἴσθημα ἀσθενές, οὐδὲ βλέπει τις τοὺς νέους τῶν δύο φύλων ἐρωτικῶς φερομένους πρὸς ἀλλήλους, καθὼς ἀλλαχοῦ. Ἐν τούτοις οἱ πλείστοι τῶν χωρικῶν δὲν στεροῦνται εὐπορίας τινός, ἀλλὰ δὲν σκέπτονται περὶ ἀνεγέρσεως οἰκίας, μὴ φανταζόμενοι ὅτι δύναται νὰ προέλθῃ κέρδος τι ἐκ τούτου.

Οἱ παπάδες ἐξασκοῦν εἶδος ἰατρικῆς, ἀναγινώσκοντες τὸ εὐαγγέλιον εἰς τοὺς πάσχοντας, βεβαιοῦντες δ' ἔπειτα αὐτοὺς ὅτι ἐπῆλθε καλλιτέρευσις εἰς τὴν υἰείαν των. Οὕτως ἀντικαθιστοῦν τοὺς ἰατρούς. Ἀληθῶς οὐδεὶς ἰατρός ὑπάρχει. Οἱ παπάδες ἡδύναντο νὰ χρησιμοποιοῦσιν ὅπως μάθωσιν εἰς τοὺς χωρικοὺς πῶς νὰ ζῶσι καὶ πῶς νὰ ἐργάζωνται καλλίτερον.

Ἀταξία τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας. Ἐνίοτε ὁ ἐξ Ἀθηνῶν ταχυδρόμος ἔρχεται μετὰ ἐξ ἡμέρας ἐνταῦθα, ἀναπαυόμενος ὡς φαίνεται εἰς Χάσια.

Σχολεῖον ὑπάρχει ἐνταῦθα ἐν ἀλληλοδιδασκτι-

κόν, εἰς κακὴν κατάστασιν, καθ' ἃ πληροφоруμαι.

—²/₁₄ Ἰανουαρίου. Ἀναχώρησις διὰ Θήβας. Συνοδοιοπορία μετ' ἀγωγιατῶν, ἀρχαίων παλληκαρίων. Διηγῆσεις τῶν κατορθωμάτων των.

—³/₁₅ Ἰανουαρίου. Διάβασις τοῦ Σαρανταποτάμου. Ὁραῖον δάσος ἐκ πευκῶν ῥητινοφόρων.

—⁴/₁₆ Ἰανουαρίου. Ἄφιξις εἰς Ἀθήνας.»

Μετὰ τὴν εἰς Ναύπλιον ἐπάνοδον καὶ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐν τῇ Γραμματεῖᾳ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπηρεσίας του, παύει ἐκ νέου ὁ Ἐἰχτάλ σημειῶν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τὰς καθημερινὰς ἐντυπώσεις του. Αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τῇ Στερεᾷ περιδείας γραφεῖσαι μαρτυροῦν τὴν ἀξίαν τοῦ ἐν τῷ γραφεῖῳ τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας συμβούλου. Μεθ' ὑπόσεως προσοχῆς καὶ νοημοσύνης ἐπιξεργάζεται τὰ πάντα, μεθ' ὑπόσου ζήλου καὶ ὑπόσεως πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀγάπης φαίνεται ἀφοσιούμενος εἰς τὸ ἔργον του! Εἶδομεν, ἐκ τῆς περὶ τῆς παύσεώς του ἀλληλογραφίας, πῶς ἐξετίμα ὁ Κωλέττης τὸν Γάλλον ὑπάλληλόν του. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μάουρερ, ὁμιλῶν περὶ τῆς ιδρύσεως καὶ τῶν ἔργων τοῦ Γραφείου τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας, ἀπονέμει ἀνεπιφυλάκτως πάντα ἔπαινον εἰς τὴν εὐφυίαν καὶ τὴν δραστηρότητα τοῦ τε Ἐἰχτάλ καὶ τοῦ Roujoux (1).

Ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Μάουρερ ὑπάρχουν λεπτομέρειαι τινὲς περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς συστάσεως τοῦ Γραφείου τούτου, ὅστις ἦτο κυρίως ἡ δι' ἀποικισμῶν αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ βελτίωσις τῆς ἀθλίας μετὰ τὸν ἀγῶνα καταστάσεώς της. Ὁ Ἐἰχτάλ αὐτὸς ἡδύναντο διὰ τῶν ἀπομνημονευμάτων του νὰ συμπληρώσῃ τὰς περὶ τῶν πρὸς τοῦτο ἐνεργειῶν πληροφορίας, ἀποκαλύπτων καὶ τοὺς λόγους τῆς ἀποτυχίας. Ἀτυχῶς, οὔτε τὸ ἡμερολόγιον οὔτε τὰ συνοδεύοντα ἔγγραφα διαφατίζουσι τὴν σελίδα ταύτην τῆς Κυβερνητικῆς ἱστορίας τοῦ νεοσυστάτου Βασιλείου. Ἄλλως δὲ ἡ ἐν Ἑλλάδι διαμονή του δὲν παρετάθη ἐπὶ πολὺ πλεόν. Τὴν 6ην Ἰουνίου 1835 παρουσιασθεὶς ἐν Ἀθῆναις ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Ὁθωνος τὸν ἀπεχαιρέτισε, μετὰ δὲ τέσσαρας ἡμέρας ἀναχωρήσας ἐξ Ἀθηνῶν μετέβη εἰς Ναύπλιον, ὁπόθεν, τὸ ἑσπέρας τῆς 14 Ἰουνίου, ἀπέπλευσεν ἐπὶ τοῦ Γαλλικοῦ πολεμικοῦ πλοίου ἡ *Ἀρτεμισία*. Τὴν 29 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀφίχθη εἰς τὸν λιμένα τοῦ Τουλών. Ἐκτοτε δὲ ἐπανεῖθε τὴν Ἑλλάδα.

Διατί ἀνεχώρησε;—Ἰδοὺ μεταγενεστέρα, ἀλλ' ἀχρονολόγητος, περὶ τούτου ἔγγραφῃ ἐν τῷ σημειωματαρίῳ του: « Παρήτησα τὴν Ἑλλάδα « διότι μετὰ τὴν ἐνηλικιότητα τοῦ Βασιλέως, « γενομένου τοῦ Ἀρμανσπεργ ἀρχιγραμματέως

(1) Ἰδε Das Griechische Volk κτλ. von Georg Ludw. von Maurer. Heidelberg. 1835. Τόμ. Β', σελ. 99.

« καὶ παραιτηθέντος ἐξ ἀνάγκης τοῦ Κωλέττη, « μοὶ ἀπέβαιναν ἀδύνατον νὰ μείνω εἰς τὴν θέσιν μου ». Ἡ πρὸ ἐξ μηνῶν διαγωγή τοῦ Ἀρμανσπεργκ πρὸς αὐτὸν καὶ ἡ προφανὴς ἔκτοτε δυσμένειά του ἐπεξηγοῦν ἀρκούντως τὴν ἀνωθι συνοπτικὴν περικοπὴν. Ἄλλως, ἡδύνατο ἴσως δλόκληρον τὸν βίον ν' ἀφιέρωσῃ ὁ Ἐιχτάλ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπ' αὐτῆς ν' ἀποθάνῃ.

Ἄλλὰ καὶ μακρὰν αὐτῆς ζῶν δὲν τὴν ἐλησμόνησεν, οὐδ' ἔπαυσεν ἀγαπῶν αὐτήν. Τὴν 26 Αὐγούστου 1835 ἔγραψεν ἐκ Διέπης πρὸς τὸν Κωλέττην, ἀφιχθέντα πρὸ τινων ἡμερῶν εἰς Παρισίους. « Δὲν παύω συλλογιζόμενος τὴν Ἑλλάδα, τοὺς φίλους ὅσους ἐν αὐτῇ ἀπέκτησα, « τὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναχωρήσεώς μου « προμηνυόμενα ἐκεῖ συμβεβηκότα, καὶ ὑμᾶς. « Διέρχομαι νοερῶς τὰς ἐξακοσίας λεύγας τὰς « ὁποίας διέτρεξα πρὸ ὀλίγου, ὅπως ἀναλογισθῶ « ὅτι ἐκεῖ κάτω ὑπάρχει κόσμος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου « ἔζησα καὶ μετὰ τοῦ ὁποίου ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ « διακοπῶσι ποτε αἱ σχέσεις μου. »

Τὰ αἰσθήματα ταῦτα οὐδέποτε, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μικροῦ καὶ χρηστοῦ βίου του, διέψευσεν. Οὐδέποτε διέκοψε τὰς πρὸς τὴν Ἑλλάδα σχέσεις, οὐδέποτε ἔπαυσε σκεπτόμενος περὶ αὐτῆς. Ἐὰν δὲν ἐξετιμῆθη ὡς ἔδει, ἐὰν ἡδικήθη παρὰ τῶν τότε κυβερνῶντων αὐτήν, ἡσθάνετο βεβαίως ὅτι ἦτο ἀνεύθυνος ἡ Ἑλλάς. Ἄλλὰ καὶ ἐὰν ἔτι ἔπταιεν, ἡ μνησικακίη δὲν ἡδύνατο νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν γεννικὴν καρδίαν του.

« Αἰετοπε (ἔσημείωσέ που ἐν τῷ ἡμερολογίῳ « του, ἄνευ ἡμερομηνίας,) αἰετοπε ὑπῆρξεν ἐντὸς « μου ἡ πεποιθήσις εἰς τὴν εἰμαρμένην μου. Αὐ- « τη ὑπῆρξε τὸ στήριγμά μου ἐν τῷ βίῳ. Τοῦτο « συνησθάνθη ἐναργέστερον τὴν μόνην φορὰν « καθ' ἣν πρὸς στιγμὴν ἐκλονίσθη ἡ τοιαύτη πε- « ποίθησις, τὴν ἐσπέραν ὅτε ἀναχωρῶν ἐξ Ἑλ- « λάδος ἀπεχαιρέτησα τὸν κ. Rouen (πρέσβυν « τῆς Γαλλίας). Ἦτο ἐξώρας, ἀλλ' ὁμως δὲν μοὶ « προσέφερε τὸν ἵππον του διὰ νὰ μεταβῶ εἰς « Πειραιᾶ, ὥστε ἠναγκάστην νὰ ἐνοικιάσω ἐν « ἄθλιον ζῶον. Τὸ ἐσπέρας ἐκεῖνο ἐνόμισα πρὸς « στιγμὴν ὅτι παραιτῶ τὴν Ἑλλάδα χωρὶς ν' « ἀφήσω τίποτε ὀπισθὲν μου, καὶ ὅτι ἡ ἐν αὐτῇ « διαμονή μου ὑπῆρξεν ἀνωφελής. »

Ὅχι, δὲν ὑπῆρξεν ἀνωφελής. Ναὶ μὲν ἔμειναν ἀπραγματοποίητα τὰ περὶ ἀποικισμοῦ σχέδια, ἀλλ' ὁ φιλελληνισμὸς του δὲν ἔμεινεν ἄκαρπος. Τοῦτο διετράνωσεν ὁ μετέπειτα βίος του, δύνανται δὲ νὰ τὸ προσμαρτυρήσωσι καὶ ὅσοι Ἕλληνες εὐτυχῆσαντες νὰ τὸν γνωρίσωσιν ἐκ τοῦ πλῆθιον ἐτιμῆθησαν διὰ τῆς φιλίας του.

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ

Ο ΝΑΥΑΓΟΣ ΤΗΣ ΚΥΝΘΙΑΣ

(Μυθιστόρημα Ἰουλίου Βέρν καὶ Ἀνδρέου Λωρῆ)

[Μετάφρ. Α. Π. Κουρτίδου.]

ΙΘ'.

Πυροβολισμοί.

Περὶ τὴν δευτέραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν ὁ Ἐρικ καὶ ὁ Ἐρσεβον καταπεπονημένοι εἰσέδυσαν εἰς τὴν ἀποθήκην τῶν τροφίμων, καὶ ἐξηπλώθησαν ἐγγὺς ἀλλήλων, μεταξύ δύο βυτινῶν, παρὰ τὴν θερμὴν τοῦ Κλάας δορᾶν, ὅπου δὲν ἐβράδυναν ν' ἀποκοιμηθῶσιν. Ὅτε ἀφυπνίσθησαν ὁ ἥλιος εἶχεν ἤδη ἀναβῆ ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα, ὁ οὐρανὸς ἐγένετο ἀνέφελος καὶ κυανοῦς καὶ ἡ θάλασσα γαληνιαία. Τὸ πελώριον τμήμα τοῦ πάγου ἐφ' οὗ ἔπλεον, ἔνεκα τῆς ἡμέρου καὶ κανονικῆς αὐτοῦ κινήσεως ἐφαίνετο ἀκίνητοῦν. Ἀλλὰ κατὰ τὰ δύο αὐτοῦ ἄκρα γιγαντιαῖοι κρύσταλλοι ἐκυλόντο, φερόμενοι μεθ' ὀρμῆς, συρρασόμενοι κατ' ἀλλήλων. Τὸ ὑπὸ τῶν κρυστάλλων τούτων ἀποτελούμενον γραφικὸν τοπίον, ἀντανακλῶν ἢ διαλύον, ὡς πρίσμα, τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, ἦτο ἐν τῶν θαυμασιωτέρων ἐξ ὧσιν ποτὲ εἶχεν ἴδῃ ὁ Ἐρικ. Καὶ ὁ Ἐρσεβον αὐτός, ὁ ἐλαχίστην ῥοπὴν ἔχων ἐν γένει, ἰδίᾳ δ' ἐν ἡ εὐρίσκετο δεινῇ περιστάσει, εἰς τὸ θαυμάζειν τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς ἀρκτώας φύσεως, κατεμαγεύθη ὑπὸ τῆς καλλονῆς τοῦ θεάματος.

— Τί καλὰ ποῦ θὰ ἦταν νὰ κυττάζῃ κανεὶς ὅλη αὐτὴ τὴν ὡμορφίαν ἀπὸ τὸ κατάστρωμα ἐνὸς πλοίου! εἶπε στενάζων.

— Μπᾶ! ἀπήντησεν ὁ Ἐρικ μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ εὐθυμίας, ἂν εὐρισκόμεθα ἐπάνω εἰς πλοῖον, θὰ εἶχομεν τὸν νοῦν μας πῶς ν' ἀποφυγῶμεν αὐτοὺς τοὺς πάγους καὶ νὰ μὴ κατακομματιασθῶμεν, ἐν ᾧ ἐπάνω εἰς τὸ νησί μας δὲν φοβούμεθα τίποτε ἀπ' αὐτά.

Βεβαίως αἰσιοδοξότερα τῶν πραγμάτων ἔποψις δὲν ἦτο δυνατή. Ὁ Ἐρσεβον ὑπερμεδιάσει θλιβερός. Ἄλλ' ὁ Ἐρικ δὲν ἀπεκαρτέρει.

— Δὲν εἶνε ἕκτακτον εὐτύχημα ὅτι ἔχομεν μαζί μας τὴν ἀποθήκην αὐτῶν τῶν τροφίμων; προσεῖπεν. Ἡ κατάστασίς μας θὰ ἦτο πραγματικῶς ἀπελπιστικὴ ἂν δὲν εἶχομεν τίποτε. Ἀλλὰ μὲ εἴκοσι βαρέλλια παξιμαδιῶν, καπνισμένου κρέατος καὶ ρουμιου, μὲ τὰ ὄπλα μας καὶ τὰς φυσιγγιοθήκας μας γεμάτας τί φόβον ἔχομεν; Τὸ πολὺ πολὺ νὰ ταξειδεύσωμεν μερικὰς ἐβδομάδας χωρὶς νὰ ἴδωμεν στερεάν. Θὰ ἰδῆς, πατέρα, ὅτι ἀπὸ τὸν κίνδυνον τούτον θὰ σωθῶμεν ὅπως ἐσώθησαν οἱ ναυαγοὶ τῆς Χάροας.

— Τῆς Χάροας; ἠρώτησε περιέργως ὁ Ἐρσεβον.

— Ναί, ἐνὸς πλοίου τὸ ὁποῖον τῷ 1869 ἦλθεν εἰς τὰς πολαίικας θαλάσσας. Μερικοὶ ἄνδρε-